

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 19/1960 med ar
ledning av Ålands landskapsstyrelses fram-
ställning till Ålands landsting med förslag
till andra tillägg till ordinarie inkomst-
och utgiftsstaten för år 1960.

№ 19/1960.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbe-
gärt utskottets utlåtande, får utskottet vördsamt anföra följande:

På grund av den skrivelse från landskapsstyrelsen, som utskottet om-
nämnde i betänkande № 16/1960, angående uppflyttning av en äldre lektor
vid Ålands lyceum till 28 avlöningsklassen, har utskottet vidtagit er-
forderlig ändring i 5 Ht. I:1. Ändringen avser tilläggslönen från den 1.9.
1960 till årets slut.

Utskottet omnämnde i betänkande № 16/1960 de undersökningar, som ut-
skottet företagit i syfte att utröna den fortsatta utvecklingen av tra-
fiken riket-Åland-Sverige. Utskottet har i denna fråga sedermera hört
även skeppsredarna Edgar Eriksson och Lennart Karlsson.

På åländskt redarhåll synes den största vikt fästas vid, att Marie-
hamns Västerhamn trafikeras på vintern, så att issvårigheter icke uppstå.
Dels är det i redarnas eget intresse att kunna anlöpa hamnen för utbyte
av besättning o.s.v. men framför allt måste man räkna med, att den skepp-
ning av trälast, som förekommer från Mariehamn, skulle få en avsevärt
kortare säsong med hänsyn till riskerna för försenad leverans om ishin-
der skulle uppstå. Detta återverkar givetvis också på det pris, som skogs-
ägarna kunna påräkna för sina produkter. Likaså måste t.ex. transporter
av fossilt bränsle ske under en kortare tid av året än hittills, vilket
medför lagringskostnader, antingen för importören här eller för konsumen-
ten. En hamnisbrytare för stadens räkning är alltför dyr för den trafik,
som förekommer. Statens isbrytare åter kunna knappast hjälpa fartyg in
och ut i Västerhamn, då de under issäsongen ha fullt upp att göra med de
stora konvojerna till landets största exporthamnar,

Utskottet har kommit till den slutsatsen, att den regelbundna vinter-
trafiken på Mariehamn är betydelsefull i och för sig, för befordran av
passagerare och last, men kanske i lika hög grad för att hamnen därigenom
hålles öppen året om eller nästan hela året. Av detta har icke endast sta-
den och dess befolkning nytta utan hela landskapets befolkning, som där-
igenom kan påräkna måttliga fraktkostnader på varorna. Om förnödenheter
vintertid befordras över Långnäs eller upplagras för vintersäsongen i
Mariehamn, får man räkna med prisstegringar på många förnödenheter på
grund av lastbilstransporterna från Långnäs eller högre lagringskostna-
der.

Enligt de uppgifter, som lämnats från de samseglande rederiernas sida, borde en hamn för deras behov färdigställas i Långnäs till ungefär den 15 maj 1961 om trafik med den nya bilfärjan Skandia skall kunna påräknas i landskapet. Färjan skall sättas in på linjen Åbo-Norrmtelje med en tur i vardera riktningen dagligen, och tidtabellen tillåter icke invikning till Mariehamn men väl till Långnäs, då i det senare fallet tidsförlusten icke blir så stor. Då det förefaller otänkbart, att en färjhamn av sådan storleksordning det här är fråga om skulle kunna finansieras i ordinarie väg, kan man icke räkna med, att Skandias trafik skulle komma landskapet tillgodo redan inkommande sommar. Om det blir nödvändigt - såsom utskottet förutsätter - att utverka extraordinarie anslag för hamnen i Långnäs, förefaller det icke ens troligt att hamnen skulle kunna färdigställas till vintersäsongen 1961-62. Man torde dock kunna räkna med, att de samseglande rederierna icke fördenskull lämna landskapet helt utan trafik nämnda vintersäsong.

Under den knappa tid, som stått utskottet till buds för undersökningar i denna fråga, har det icke varit möjligt att beakta alla på frågans avgörande verkande omständigheter. Tillförlitlig utredning om kostnaderna för en färjhamn i Långnäs saknas och möjligheterna att förlägga hamnen på östra sidan av Björkö, som ligger alldeles intill farleden något söderom Långnäs, har icke, enligt vad utskottet har sig bekant, närmare undersökts. Till den sistnämnda platsen måste väg byggas över tre sund, av vilka likväl blott ett, sundet mellan Killingskär och Brännskär, är brett. Av sjökortet att döma är dock sundet grunt och stenigt. Sundet mellan Björkö och Järsö, där hamnen kunde tänkas, synes vara rätt väl skyddat för hårt väder och erbjuder betydligt mer utrymme än vattnen vid Långnäs.

Då anläggandet av en hamn på östra sidan av fasta Åland innefattar en avsevärd omläggning av trafiken till och från landskapet, anser utskottet, att ett förhastat beslut i detta skede skulle kunna medföra stora ekonomiska förluster och tidsödande omplanering framdeles. Utskottet anser därför, att Landstinget borde bifalla landskapsstyrelsens förslag om anvisande av medel för nödiga undersökningar i frågan, men att det icke är skäl att begränsa undersökningarna blott till Långnäs, ej heller till blott en hamn för en mindre färja. Omfattar Landstinget utskottets förslag, kommer det av landskapsstyrelsen föreslagna anslaget uppenbarligen icke att förslå till undersökningarnas genomförande. Då utskottet emellertid i samband med behandlingen av ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1961 föreslagit ett tillägg om 15 Mmk för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten, anser

-3-

utskottet att medel ur detta anslag, sålunda höjt till 77 Mmk, ^{kunna}/användas för den del av undersökningarna, som verkställas under inkommande år. Frågans lösning måste dock betraktas som så angelägen, att utskottet emotser att landskapsstyrelsen till Landstingets vintersession inkommer med de förslag, som på grund av verkställda undersökningar då kunna göra

I samband härmed ansåg två medlemmar av utskottet, att ytterligare borde anvisas medel under 10 Ht. V:1 till ett belopp om 5 Mmk för inköp av nödigt hamnområde för den händelse landskapsstyrelsen anser det vara behövt.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå, att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till andra tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1960 med följande ändringar:

I N K O M S T E R

5 Avdelningen.

I. Finansieringsinkomster.

1.	Statsanslag för skattefinansiell utjämning	<u>43.706.395</u>
	Summa I kap. <u>43.706.395</u>	
	Summa 5 Avdelningen <u>43.706.395</u>	

Summa inkomster mk	<u>43.706.395</u>
--------------------	-------------------

U T G I F T E R

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.

I. Ålands lyceum.

1.	Avlöningar	<u>19.420</u>
	Summa I kap. <u>19.420</u>	

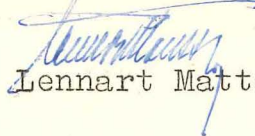
Summa 5 Huvudtiteln 6.510.955

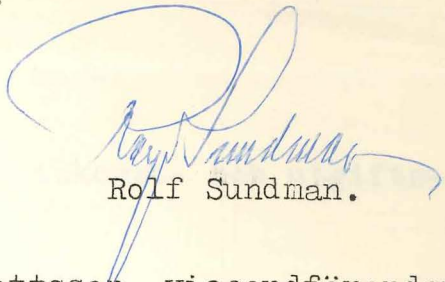
Summa utgifter mk	<u>43.706.395</u>
-------------------	-------------------

Mariehamn, den 7 december 1960.

På

finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Evald Häggblom, ledamöterna Clemes, Danielsson och Gunnar Häggblom samt suppleanterna Förbom och Isaksson.